

CÙMHNANTAN NAN DÙTHCHANNAN AONAICHTE (UN) AIR CÒRAICHEAN CHLOINNE ANN AN CÀNAN DO CHLANN

'S e "còraichean" rudan a bu chòir a bhith aig gach leanabh, no a tha comasach dhaibh a dhèanamh. Tha na h-aon chòraichean aig clann gu lèir. Tha liosta de na còraichean seo ann an Cùmhnantan an UN air Còraichean Chloinne. Tha cha mhòr gach dùthaich air gabhail ris na còraichean seo. Tha na còraichean uile co-cheangailte ri chèile, agus tha iad uile a cheart cho

cudromach. Uaireannan feumaidh sinn smaoinichadh air còraichean bho thaobh dè as fheàrr do chlann ann an suidheachadh sònraichte, agus dè tha deatamach a thaobh beatha agus sàbhailteachd. Mar a dh'fhàsas tu suas, tha dleastanas nas motha ort taghaidhean a dhèanamh agus do chòraichean a chur an gnìomh.

Artaigil 1
Tha na còraichean seo aig gach neach fo 18.

Artaigil 2
Tha na còraichean seo aig gach duine cloinne, ge bith cò iad, càit a bheil iad a' fuireach, dè tha am pàrantan ris, dè an cànan a bhruidhneas iad, dè an creideamh a th' aca, cò-dhiù as e balach no nighean a th' anna, dè an cultar a th' aca, cò-dhiù a tha ciorram orra no a tha iad beairteach no bochd. Cha bu chòir dèiligeadh gu neo-chothromach ri leanabh air adhbhar sam bith.

Artaigil 3
Bu chòir na h-inbhich gu lèir an rud as fheàrr dhut a dhèanamh. Nuair a nì inbhich co-dhùnaidhean, bu chòir dhaibh smaoinichadh air a' bhuaidh a bheir iad air clann.

Artaigil 4
Tha dleastanas air an riaghaltas dèanamh cinnteach gu bheil dìon air do chòraichean. Feumaidh iad do theaghlach a chuideachadh gus do chòraichean a dhìon, agus àrainneachd a chruthachadh anns an coilean thu do cho-masan.

Artaigil 5
Tha dleastanas air do theaghlach do chuideachadh gus ionnsachadh mar a chuireas tu do chòraichean an gnìomh, agus dèanamh cinnteach gu bheil dìon air do chòraichean.

Artaigil 6
Tha a' chòir agad a bhith beò.

Artaigil 7
Tha a' chòir agad air ainm, agus bu chòir don riaghaltas seo aithneachadh gu h-oifigeil. Tha a' chòir agad air nàiseantachd (a bhith a' buntainn do dhùthaich).

Artaigil 8
Tha a' chòir agad air dearbh-aithne - clàr oifigeil air cò thu. Cha bu chòir neach sam bith seo a thoirt bhual.

Artaigil 9
Tha a' chòir agad fuireach còmhla ri do phàrant(an), mura bheil seo dona dhut. Tha a' chòir agad fuireach còmhla ri teaghlach a ghabhas cùram dhìot.

Artaigil 10
Mura bheil thu a' fuireach san aon dùthaich ri do phàrantan, tha a' chòir agaibh a bhith còmhla san aon àite.

Artaigil 11
Tha a' chòir agad dìon a bhith ort bho thoirt-am-bruid.

Artaigil 12
Tha a' chòir agad do bheachd a thoirt seachad, agus eisteachd agus aire fhaighinn bho inbhich.

Artaigil 13
Tha a' chòir agad rudan fhaighinn a-mach, agus na tha thu a' smaoinichadh innse do dhaoine eile tro chòmhradh, tarraing dhealbh, sgrìobhadh no dòigh sam bith eile, mura bheil e a' dèanamh cron air daoine eile no a' toirt oibheum dhaibh.

Artaigil 14
Tha a' chòir agad do chreideamh fhèin a thaghadh. Bu chòir dod phàrantan do chuideachadh gus dèanamh a-mach dè tha ceart agus ceàrr, agus dè as fheàrr dhut.

Artaigil 15
Tha a' chòir agad do charaidean fhèin a thaghadh, agus a bhith nad bhall de bhuidhnean no buidhnean a chur air dòigh, mura bheil seo a' dèanamh cron air daoine eile.

Artaigil 16
Tha a' chòir agad air prìobhaideachd

Artaigil 17
Tha a' chòir agad fiosrachadh fhaighinn a tha cudromach dod shunnd, bho rèidio, pàipearan-naidheachd, leabhraichean, coimpiutairean agus stòran eile. Bu chòir inbhich dèanamh cinnteach nach dèan am fiosrachadh a gheibh thu cron ort, agus do chuideachadh gus am fiosrachadh a dh'fheumas tu a lorg agus a thuigsinn.

Artaigil 18
Tha a' chòir agad a bhith air do thogail led phàrant(an) ma ghabhas seo dèanamh.

Artaigil 19
Tha a' chòir agad air dìon bho ghoirteachadh agus bho dhroch-dhiol, air do chorp no air d' inntinn.

Artaigil 20
Tha a' chòir agad air cùram agus dìon mura h-urrainn dhut fuireach còmhla rid phàrantan.

Artaigil 21
Tha a' chòir agad air cùram agus dìon ma tha thu air d' uchd-mhacachadh no ann an cùram-daltachd.

Artaigil 22
Tha a' chòir agad air cùram agus cuideachadh sònraichte ma tha thu nad fhògarrach (ma bha agad ri do dhùthaich fhèin fhàgail agus fuireach ann an dùthaich eile), cho math ri còraichean nan Cùmhnantan seo.

Artaigil 23
Tha a' chòir agad foghlam agus cùram sònraichte fhaotainn ma tha ciorram ort, cho math ri còraichean nan Cùmhnantan seo, airson gum faod làn-bheatha a bhith agad.

Artaigil 24
Tha a' chòir agad air a' chùram slàinte as fheàrr a ghabhas, uisge a tha sàbhailte ri òl, biadh beathachail, àrainneachd ghlan, sàbhailte, agus fiosrachadh a chuidicheas tu gus cumail fallain.

Artaigil 25
Ma tha thu a' fuireach fo chùram no ann an suidheachaidhean eile air falbh bhon dachaigh, tha còir gun tèid coimhead riut gu cunbhalach, feuch an e sin an suidheachadh as freagarraiche.

Artaigil 26
Tha a' chòir agad cuideachadh fhaighinn bhon riaghaltas ma tha thu bochd no ann an dìth.

Artaigil 27
Tha a' chòir agad air biadh, aodach agus àite-fuirich sàbhailte, agus gum faigh thu na rudan bunaitich a dh'fheumas tu.

Artaigil 28
Tha còir agad air deagh fhoghlam fhaotainn. Bu chòir dhut brosnachadh fhaighinn gus cumail ort san sgoil chun na h-ìre as àirde as urrainn dhut.

Artaigil 29
Bu chòir d' fhoghlam do chuideachadh gus na tàlantan agus na comasan agad a chleachdadh agus a leasachadh. Bu chòir dha ionnsachadh dhut cuideachd mar a bhios tu beò gu sìtheil, a' cur dìon air an àrainneachd agus a' toirt spèis do dhaoine eile.

Artaigil 30
Tha a' chòir agad do chultar, do chànan agus do chreideamh fhèin a chleachdadh - no gin eile a roghnaicheas tu. Feumaidh mi-on-bhuidhnean agus buidhnean tùsanach dìon sònraichte air a' chòir seo.

Artaigil 31
Tha a' chòir agad air cluich agus fois.

Artaigil 32
Tha a' chòir agad air dìon bho obair a nì cron ort, agus a tha dona dod shlàinte agus dod fhoghlam. Ma bhios tu ag obair, tha a' chòir agad air cor-obrach sàbhailte, agus air pàigheadh cothromach.

Artaigil 33
Tha a' chòir agad air dìon bho dhrogaichean cronail agus bho luchd-malairt dhrogaichean.

Artaigil 34
Tha a' chòir agad a bhith saor bho dhroch-dhiol ghnèitheasach.

Artaigil 35
Chan fhaod neach do thoirt am bruid no do reic.

Artaigil 36
Tha a' chòir agad air dìon bho dhaoine a bhith a' gabhail brath ort ann an dòigh sam bith.

Artaigil 37
Chan fhaod neach sam bith do pheanasachadh ann an dòigh borb no cronail.

Artaigil 38
Tha a' chòir agad air dìon agus saorsa bho chogadh. Chan fhaodar toirt air clann fo 15 gabhail dhan arm no pàirt a gabhail ann an cogadh.

Artaigil 39
Tha a' chòir agad air cuideachadh ma chaidh do ghoirteachadh, no ma chaidh dearmad no droch-làimhseachadh a dhèanamh ort.

Artaigil 40
Tha a' chòir agad air taic laghail agus làimhseachadh cothromach bho shiostam ceartais a tha a' toirt spèis do na còraichean agad.

Artaigil 41
Ma tha laghan na dùthcha a' cur dìon nas fheàrr air do chòraichean na tha na h-artaigilean sna Cùmhnantan seo, bu chòir na laghan sin a chur an gnìomh.

Artaigil 42
Tha a' chòir agad fios a bhith agad air do chòraichean! Bu chòir fios a bhith aig inbhich air na còraichean sin, agus bu chòir dhaibh do chuideachadh gus ionnsachadh mun deidhinn cuideachd.

Artaigil 43 gu 54
Tha na h-artaigilean seo a' mìneachadh mar a dh'obraicheas riaghaltasan agus buidhnean eadar-nàiseanta mar UNICEF gus dèanamh cinnteach gu bheil clann agus an còraichean air an dìon.

